

Seksuele Vorming en weerbaarheid

Workshop Orion Event
woensdag 13 maart 2019

Even voorstellen..

Excellente School

Rutgers Kenniscentrum seksualiteit

seksuelevorming.nl

Presentatie:

Urmila Munshi

Leerkracht Van Koetsveldschool, ZML

Werkgroep Seksuele Vorming

Sonja Brilman

Expertise centrum Orion(Seksuele Vorming)

Specialist ML/ZML

Gooi het balletje door;Naam, School, Functie, wat hoop je uit de workshop mee te nemen.

Het programma

- * Kerndoelen (Ministerie OC&W)
- * Seksuele ontwikkeling kinderen - jongeren- verstandelijke beperking
- * Verschil tussen seksuele opvoeding/voorlichting en -vorming
- * Rol van de ouders
- * Het belang van seksuele opvoeding - Vlaggensysteem
- * De digitale methode *kriebelsinjeboek.so.nl* (Rutgers)
- * CED leerlijnen
- * Actieve Terugkoppeling (stellingen en casussen)

De kerndoelen

Het ministerie van OC&W stelt de Seksuele vorming sinds eind augustus 2012 verplicht voor het basisonderwijs, voortgezet onderwijs(onderbouw) en speciaal onderwijs.

Kerndoel 53 voor het speciaal onderwijs

De leerlingen leren hoofdzaken over geestelijke stromingen die in de Nederlandse multiculturele samenleving een belangrijke rol spelen en ze leren respectvol om te gaan met seksualiteit en diversiteit binnen de samenleving, waaronder seksuele diversiteit.

Seksuele ontwikkeling kinderen - jongeren- verstandelijke beperking

Een achterstand in de ontwikkeling heeft veel invloed op de manier waarop seksuele gevoelens worden beleefd en geuit.

We onderscheiden **4 ontwikkelingsniveaus**:

- kalenderleeftijd, biologisch niveau (*lichaamsontwikkeling*)
- het verstandelijke of cognitieve niveau (*ontwikkeling begrip en vaardigheden*)
- het emotionele niveau (*gevoel, beleving en gemoedstoestand, maar ook draagkracht*)
- het sociale niveau (*omgang met seksualiteit ten opzichte van zichzelf en anderen*)

Begrippen

- Seksuele voorlichting/opvoeding
- Seksuele vorming
- Weerbaarheid

Begrippen(1)

Seksuele opvoeding/voorlichting:

De overdracht van feitelijke kennis. Je kunt als ouder/ opvoeder of leraar voorlichting geven over:

- het lijf;
- de lichaamsontwikkeling;
- zelfbeeld;
- puberteit;
- verschil tussen het geslacht;
- verliefd zijn;
- voortplanting etc.

Begrippen (2)

Seksuele vorming:

Breder dan seksuele voorlichting. De vorming speelt zich op drie terreinen tegelijk af, nl.:

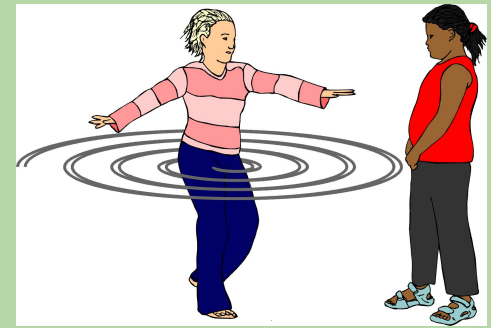
- informatieoverdracht,
- meningsvorming,
- het aanleren van vaardigheden.

Seksuele vorming is erop gericht mensen (jong en oud) te ondersteunen bij de ontwikkeling tot een persoon die:

- respect heeft voor zichzelf en voor anderen;
- zich bewust is van eigen en andermans waarden, normen en mogelijkheden;
- gefundeerde beslissingen kan nemen op het gebied van seksualiteit

Begrippen (3)

Weerbaarheid:

- Wanneer een kind op een passende manier voor zichzelf op durft te komen, zonder daarbij anderen te schaden of respectloos te behandelen.
-
- Een kind dat weerbaar is, is in staat zijn of haar grenzen te bewaken. Het kan zichzelf verdedigen en durft een eigen mening te hebben.
-
- Kinderen die goed weerbaar zijn, durven op te komen, zelfstandig zijn maar ook hulp durven te vragen, om kunnen gaan met kleine tegenslagen en hun eigen grenzen kennen en respecteren.

Seksuele opvoeding en vorming

Doel; een plezierige gezonde seksuele ontwikkeling

Lichamelijke ontwikkeling:

Lichaamsbesef , hygiëne/menstruatie, Lichamelijke veranderingen in de puberteit

Seksueel gedrag en weerbaarheid:

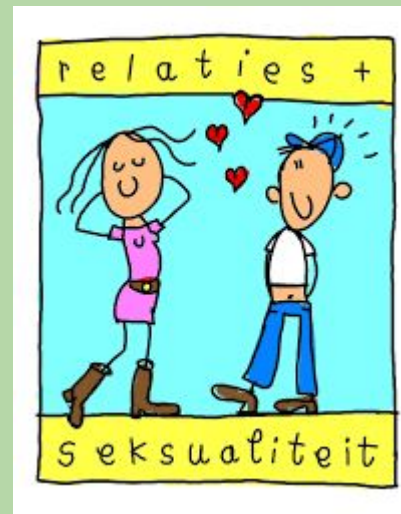
aangeven van eigen grenzen en wensen, respecteren van andermans grenzen, eigen zelfbeeld en zelfvertrouwen.

Voortplanting:

Verschil tussen het geslacht, menstruatie, zaadlozing, zwangerschap/ anticonceptie.

(Online)relatievorming en seksuele diversiteit:

seksuele voorkeur, verliefdheid en vriendschappen, social media, seksuele normen en waarden

Ouders

- Visie van de ouders is van belang.
- Kennis halen, informatie vinden.
- In gesprek gaan, onderwerp voor alle opvoeders.
- Aansluiten bij ontwikkeling van ouders en kind.
- Ontwikkelingsgericht informatie geven en in gesprek gaan.
- Afhankelijk van leeftijd en ontwikkelingsniveau ingaan op thema's als lichamelijke ontwikkeling, zindelijkheid, hygiëne, verzorging, menstruatie, masturbatie, eerbaarheid en anticonceptie.
- Onderwerpen die aansluiten bij leeftijd op een ontwikkelingsleeftijd.
- Schoolprojecten binnen het thema seksuele vorming.
- Openheid, bespreekbaar onderwerp maken ook in netwerk

Niveaus Seksuele vorming

1. Passend gedrag (wat, waar en wanneer?).
2. Bijbrengen regels (wat mag wel en wat kan wel/niet).
3. Zelfredzaamheid intieme hygiëne.
4. Lichaamsdelen en hun functies
5. Positieve afspraken (visueel maken)
6. Masturbatie
7. Seksuele voorlichting
8. Emotionele begeleiding

Belang van seksuele opvoeding/ vorming

*

*

*

*

*

Aspecten van seksuele opvoeding/ vorming

- Start bij geboorte
- Juiste informatie t.o. nieuwsgierigheid jongeren
- Waarden/ normen die voor ouders belangrijk zijn
- Preventie; weerbaarheid
- Respect voor (grenzen van) anderen
- Openheid/ mediawijsheid
- Goede relatie
- Persoonlijk groei
- Cultuurgebonden

Belangrijk bij implementatie seksuele vorming

Werkgroep seksuele vorming, draagvlak, visie (team/ouders), scholing, verbinding SO, VSO, digitaal programma, leerlijn en vlaggensysteem en borging

www.kriebelsinjebuikso.nl

Vlaggensysteem

1. Zelfrespect
2. Toestemming
3. Vrijwilligheid
4. Context
5. Ontwikkeling
6. Gelijkwaardigheid

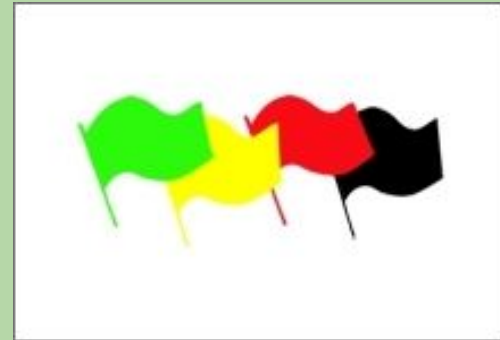
Hulpmiddel

	GROEN <i>'gezonde seksuele ontwikkeling'</i>	GEEL/ORANJE <i>'licht grensoverschrijdend'</i> (nodig om normen te leren)	ROOD <i>'zwaar grensoverschrijdend'</i> (afleren door verbieden)	ZWART <i>'ernstig grensoverschrijdend'</i> (ingrijpen noodzakelijk')
Actie:	geef ruimte in ontwikkeling/ benoem	leid af/benoem	benoem	benoem
	bevestig/negeer	begrens	verbied	verbied/grijp in
	leg uit	leg uit	leg uit	leg uit
		observeer	observeer goed	straf en/of begeleid
				observeer extra

Welke Vlag kies jij?

(casussen)

Cassussen

1. De foto's van twee lesbische meisjes van 14 op facebook worden van negatieve commentaar voorzien.
2. Een meisje van 10 zit op de schoot van een volwassene. Ze klimt regelmatig bij hem op de schoolt. Deze volwassene streelt haar borstjes, dat vindt ze leuk.
3. Vier jongens van 10 vallen een meisje van 15 lastig bij de bushalte. Ze maken seksueel getinte opmerkingen, komen dichterbij zodat ze omsingeld is. Twee jongens beginnen haar te betasten. het meisje reageert eerst wat lacherig maar vraagt later tijdens het gebeuren herhaaldelijk om ermee te stoppen. Een derde jongen doet niets, hij kijkt alleen toe. Een vierde jongen uit het groepje zegt dat ze moeten stoppen en rekt het meisje uiteindelijk uit de kring.
4. Een meisje van 15 jaar met een matig verstandelijke beperking masturbeert in bad. Ze geniet ervan.
5. Een jongen van 5 staat te zwieren met zijn piemel in de kleedkamer.

Tips.. (ouders, onderwijzers etc.)

Jij bent zelf het voorbeeld

Je hoeft niet alles te weten

Gebruik dagelijkse situatie als aanleiding voor het gesprek

Blijf op de hoogte (internetgebruik) -> Stel vragen zonder oordeel

Respecteer behoefte aan zelfstandigheid en privacy

Toon belangstelling voor wat het kind vindt of duidelijk maakt

Gebruik afbeeldingen ter ondersteuning

Vraag om folders op school of de Rutgers WPF/ Boeken uit de bibliotheek

Over de streep-→ Stellingen - Eens(Juist)-Oneens (onjuist)

Stelling 1

Bij ons op school worden eenduidige termen gebruikt voor de geslachtsdelen

Stelling 2

Lessen seksuele vorming kunnen het beste aan jongens door een man worden gegeven en aan meisjes door een vrouw.

Stelling 3

De verschillende culturele achtergronden van ouders maken het ingewikkeld om seksualiteit te bespreken.

Stelling 4

Sexting en grooming behandel je alleen voor kinderen met een eigen telefoon.

Einde!!

Zijn er nog vragen,
tips of tops?